

JAARVERSLAG LEERP LICHT

Schooljaar 2017-2018

Gemeente
Woudenberg

Inleiding

De meeste jongeren gaan gewoon naar school. Sommigen doen dat niet. Wat zit daarachter? Is het schoolverzuim onwil? Of lukt het niet om andere redenen? Er kan een groter probleem achter spijbelen liggen.

De leerplichtambtenaar ziet er op toe dat de Leerplichtwet wordt nageleefd. Achter een verzuimmelding van een leerplichtige jongere gaat meestal een wereld schuil waarin school, ouder(s)/verzorger(s) en/of hulpverlenende instanties in meer of mindere mate een rol spelen.

De gemeente Woudenberg vindt het belangrijk dat jongeren de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen zodat ze zo zelfstandig en volwaardig mogelijk in de samenleving kunnen participeren. Het is belangrijk dat kinderen naar school gaan. Daar wordt immers een basis gelegd voor de verdere toekomst. De inspanningen van leerplicht zijn er opgericht dat de jeugd een diploma kan halen, binnen hun mogelijkheden, zodat zij in de toekomst volwaardig aan onze samenleving kunnen deelnemen. Uitgangspunt is dat kinderen en jongeren naar school gaan. Voor sommigen is dit het behalen van een startkwalificatie, voor anderen is dit het verkrijgen van een baan of een vorm van dagbesteding.

Mocht scholing (al dan niet tijdelijk) niet binnen de mogelijkheden behoren, dan zoeken de leerplichtambtenaar met samenwerkingspartners naar andere trajecten, zoals hulpverlening of werktrajecten. De jeugd heeft immers de toekomst!

In ons land geldt voor onderwijs de leer- en kwalificatieplicht. Dit betekent dat jongeren van 5 tot 18 jaar naar school moeten, totdat zij een startkwalificatie (een havo- of vwo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger) hebben behaald.

Wat is leerplicht?

Vanaf hun vijfde jaar moeten kinderen in Nederland verplicht naar school. Tot zij zestien zijn, geldt de Leerplichtwet. In de praktijk gaan de meeste kinderen al naar school als zij vier zijn, maar zij zijn dus pas leerplichtig vanaf hun vijfde jaar.

Wat is kwalificatieplicht?

Na het schooljaar waarin een jongere zestien jaar is geworden tot zijn of haar achttiende verjaardag geldt de kwalificatieplicht. Leerlingen van zestien en zeventien jaar moeten onderwijs volgen als zij nog geen startkwalificatie hebben behaald. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma, of een diploma mbo niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht duurt tot de dag dat de startkwalificatie is behaald, of tot de achttiende verjaardag. De kwalificatieplicht is geregeld in de Leerplichtwet.

Aantal jongeren Woudenberg

5 – 16 jaar	2162
16 – 17 jaar	185

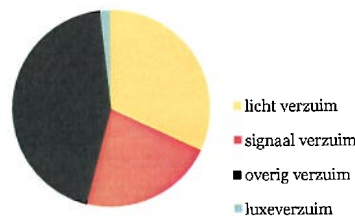

Resultaten

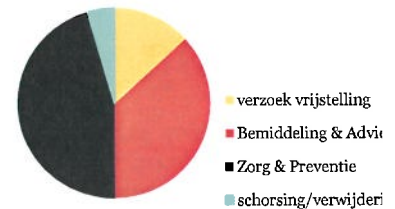
overzicht
verzuimmeldingen

relatief verzuim

overige meldingen

Aantal verzuim meldingen

Schooljaar	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Relatief verzuim	57	64	98
Absoluut verzuim	10	20	11
Overige meldingen	46	47	76
Totaal aantal meldingen	113	131	185

Schoolverzuim in soorten

Absoluut verzuim

Is een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling niet ingeschreven bij een school, dan is dat absoluut verzuim.

Relatief verzuim

Is een leerling wel ingeschreven, maar komt hij niet naar school dan is er sprake van relatief verzuim. Relatief verzuim wordt onderverdeeld in signaalverzuim, licht verzuim en luxeverzuim. Verzuimt een leerling in vier weken tijd zestien les- en/of praktijken, dan is de school verplicht dit te melden bij leerplecht.

Signaalverzuim

Is een leerling vaak te laat of spijbelt hij of zij regelmatig, dan heet dit signaalverzuim. Het verzuim is dan een signaal dat er sprake is van dieperliggende problemen. Zo'n signaal is belangrijk: hoe eerder we in actie komen, hoe beter we relatief verzuim – en daarmee wellicht voortijdig schoolverlaten – kunnen voorkomen.

Licht verzuim

Is het verzuim minder dan zestien uur per vier weken dan valt dit onder licht verzuim. Het melden van het lichte verzuim is niet verplicht, maar wel wenselijk.

Luxeverzuim

Is een leerling zonder toestemming van de schooldirectie/leerplichtambtenaar met verlof buiten vastgestelde schoolvakanties, dan heet dit luxeverzuim.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is geoorloofd verzuim als een leerling om medische redenen niet naar school kan gaan. Vaak ziek zijn vormt echter een risico voor de schoolloopbaan en kan duiden op andere problemen. Het is van groot belang dat scholen verdacht of veelvuldig ziekteverzuim tijdig melden, zowel bij de GGD-arts als bij de leerplichtambtenaar. Ook bij (geoorloofd) ziekteverzuim is een gezamenlijke aanpak met leerling, ouders, school en andere betrokkenen belangrijk om het verzuim zoveel mogelijk te beperken.

Cijfers en feiten

Het afgelopen schooljaar is het totaal aantal meldingen wederom gestegen.

Er zijn 133 meldingen in behandeling genomen, 18 meer dan vorig schooljaar. De oorzaak van de stijging ligt vooral bij de toegenomen aandacht voor het melden, niet alleen verzuim, maar scholen en het sociaal team weten ons ook duidelijk beter te vinden voor informatie en advies.

Meer meldingen lijkt alsof het aantal verzuimers toeneemt. Ze waren er echter altijd al maar tegenwoordig wordt er meer gemeld dan voorheen. Het doel van meldingen is vroegtijdige signalering. In die zin is het juist positief dat het aantal meldingen stijgt, want het draagt bij aan de doelstelling om eerder betrokken te zijn en preventief te kunnen werken. Daarbij is er een nieuwe aanpak ziekteverzuim (M@ZL) waardoor deze groep zichtbaarder is geworden. In beginsel is ziekte geoorloofd maar problematisch ziekteverzuim komt nu veel meer naar de voorgrond daar het eerst niet tijdig werd opgemerkt. Ook wordt nu veel meer gebruik gemaakt van de consultfunctie die leerplicht heeft wat natuurlijk een teken is dat je zichtbaar bent.

M@ZL is een beproefde methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het voortgezet onderwijs en het MBO. Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren hebben samen aandacht en zorg voor leerlingen met ziekteverzuim, waardoor problematiek vroegtijdig in beeld komt.

M@ZL (spreek uit mazzel) staat voor Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling. Met M@ZL wordt er proactief gereageerd op ziekteverzuim signalen. De scholen, JGZ-instellingen en gemeenten werken autonoom samen om snel de problematiek te herkennen en een passende oplossing te bieden.

Zorgwekkend ziekteverzuim wordt door de school vroegtijdig gesignaleerd: vier ziekmeldingen in twaalf weken of een zevende schooldag aaneengesloten. Wanneer dit het geval is voert de school een eerste gesprek met de leerling en ouders. Het doel om samen met hen te kijken naar hoe de school kan ondersteunen.

Indien nodig vraagt de school bij de jeugdarts een M@ZL-consult aan. De jeugdarts bespreekt en onderzoekt dan de gezondheidsklachten van de leerling en redenen van ziekteverzuim. Samen met de leerling en ouders wordt dan de gewenste begeleiding of zorg bepaald. Ook adviseert de jeugdarts over deelname aan het lesprogramma en de emotionele en/of fysieke belastbaarheid, een re-integratievoorstel en eventuele gewenste aanpassingen.

Wanneer het ziekteverzuim onnodig voortduurt, vraagt de school aan de leerplichtambtenaar om mee te denken en zo nodig de leerplicht te handhaven.

Leerplicht als rol van mediator

Ouders benaderen leerplicht steeds vaker uit zichzelf. Dit gebeurt vooral wanneer ze hulp of advies willen bij het vinden of behouden van een onderwijsplek voor hun kind. Leerplicht is niet de verantwoordelijke partij als het gaat om het vinden van een juiste onderwijsplek, maar in de praktijk blijkt dat de leerplichtambtenaar steeds vaker de rol van mediator heeft. De leerplichtambtenaar kan met ouders en school in gesprek gaan om het probleem te achterhalen en bespreekbaar te maken. Ook kunnen leerplichtambtenaren advies geven om andere partijen te betrekken die mee kunnen denken, zoals de onderwijsconsulenten. In het schooljaar 2016-2017 zijn 10 verzoeken voor bemiddeling & advies in behandeling genomen en 29 casussen behandeld in geval van Zorg & Preventie.

Vrijstellingen & Thuiszitters

Vrijstellingen

Ouders kunnen op verschillende gronden een beroep doen op de inschrijvingsplicht op een school/instelling:

Op grond van lichamelijke of psychische ongeschiktheid (artikel 5, lid a LPW)

Dit kunnen kinderen zijn die vanaf hun geboorte al ernstige beperkingen hebben, maar het kan ook gaan om leerlingen die later – bijvoorbeeld door een ongeval, ernstige ziekte of ernstige psychiatrische problematiek – al dan niet tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen.

In Woudenberg zijn afgelopen schooljaar 6 vrijstellingen art 5, lid a gegeven.

“Binnen de gemeente Woudenberg zijn dit jaar 6 verzoeken tot vrijstelling

ingediend: allen zijn toegekend.”

Bezwaren tegen de richting (artikel 5, lid b LPW)

Ouders kunnen zich beroepen op vrijstelling omdat ze bezwaar hebben tegen de richting van alle op redelijke afstand liggende scholen, op basis van godsdienst of levensovertuiging. Meestal geven ouders in deze gevallen thuisonderwijs. Deze vrijstelling moet jaarlijks opnieuw worden aangevraagd. In Woudenberg zijn geen vrijstellingen op grond van art 5, lid b gegeven.

Onderwijs in het buitenland (artikel 5, lid c LPW)

Als een leerling (tijdelijk) op een school in het buitenland staat ingeschreven, zijn ouders vrijgesteld van de verplichting om hun kind in Nederland op een school in te schrijven. Ouders moeten wel aantonen dat de leerling ingeschreven staat en de school in het buitenland geregeld bezoekt. In Woudenberg zijn geen vrijstellingen op grond van art 5, lid c gegeven.

Onderwijs op andere wijze (artikel 15 LPW)

De leerplichtambtenaar kan – in uitzonderlijke situaties – toestemming geven om een jongere uit te schrijven van een school, als blijkt dat een leerling op een andere manier onderwijs krijgt. In Woudenberg zijn geen vrijstellingen op grond van art 15 gegeven.

Thuiszitterspact

In juni 2016 is het Thuiszitterspact gesloten door de staatssecretarissen Dekker (Onderwijs) en Van Rijn (Volksgezondheid). Staatssecretarissen Dekker (Onderwijs) en Van Rijn (VWS) sloten hierover een pact met de PO-Raad, VO-raad, het ministerie van V en J en de VNG om het aantal thuiszitters omlaag te brengen. Ook heeft staatssecretaris Dekker voormalig Kinderombudsman Marc Dullaert aangesteld om de afspraken uit dit Pact aan te jagen.

Doel: in 2020 zit geen kind langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. In het pact staat dat samenwerkingsverbanden passend onderwijs en gemeenten samen gaan bepalen wie besluit over een passende onderwijsplek voor een kind dat thuiszit – of dreigt uit te vallen.

Gemeenten moeten een helder stappenplan maken met focus op preventie, samenwerking met de zorg, en maatwerk voor kinderen. Dit kan betekenen dat het aantal vrijstellingen afneemt.

De thuiszitters in Woudenberg zijn in beeld en onder begeleiding van hulpverleners, onderwijsspecialisten en/of leerplicht. Om een passende plek te vinden is goed contact met scholen, samenwerkingsverbanden en hulpverlening essentieel. Leerplicht Woudenberg wil inzetten op de thuiszittersproblematiek en neemt dit mee als speerpunt voor het komende schooljaar, zodat we jongeren die thuiszitten nog beter in beeld krijgen en samen kunnen zoeken naar een passende plek voor deze jongeren.

Handhaving

De leerplichtambtenaar met opsporingsbevoegdheid (BOA=Buitengewoon Opsporingsambtenaar) mag proces-verbaal opmaken. Voor beginnend verzuim en enkelvoudige problematiek kan dat ook een Halt-verwijzing zijn. Verzuimers krijgen bij Halt een leerstraf en moeten excuses aanbieden aan bijvoorbeeld ouders of school.

Is de problematiek ernstiger dan gaat het proces-verbaal naar het Openbaar Ministerie (OM) en in kopie naar de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De RvdK adviseert de rechter -na onderzoek- over de strafmaat. Meestal is dat verplichte hulpverlening (een Jeugdbescherming maatregel), een (voorwaardelijke) geldboete, een taakstraf voor de jongere, of een combinatie van bovenstaande strafmaatregelen. Dit is in het schooljaar 2017-2018 niet voorgekomen.

Uitzondering:

een proces-verbaal wegens luxeverzuim (vakantie onder schooltijd zonder toestemming) gaat niet naar de RvdK, ouders krijgen direct van het OM een schikking (boete) thuisgestuurd.

Aantal	Verdachte	Type PV	Verzuim	Afhandeling
1	Jongere	HALT	Relatief verzuim	HALT-afdoening positief afgerond

Van de SAS naar MAS

Ingrado is samen met het ministerie van V&J bezig met het door ontwikkelen van de strafrechtelijke aanpak schoolverzuim (SAS) tot een methodische aanpak schoolverzuim (MAS). Deze methodische aanpak helpt de professional de juiste afwegingen te maken bij zijn werk.

In maart 2017 is de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) gepresenteerd als landelijke visie op de aanpak van schoolverzuim. In deze visie staat niet de strafrechtelijke kant centraal, maar wordt primair ingezet op de preventie en vrijwillige hulp. De leerplichtambtenaar vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners. Leerplicht Woudenberg heeft de preventieve aanpak al ingezet en sluit ook aan bij de visie zoals beschreven in de MAS om deze aanpak verder vorm te geven. Door de preventieve aanpak verder in te zetten, leveren we een bijdrage aan het voorkomen van afglijden van jongeren en vergroten we de kans op het behalen van een startkwalificatie.

Schorsing/verwijdering

De meeste leerlingen krijgen nooit met schorsing of verwijdering te maken. Maar soms ziet het bevoegd gezag (schoolbestuur) geen andere uitweg dan de leerling te schorsen of zelfs te verwijderen. Het is dan in het belang van alle partijen –de leerling, zijn ouders, het bevoegd gezag en de school- dat de regels en procedures die de onderwijswetten voorschrijven, zorgvuldig worden uitgevoerd en worden ingekaderd in beschreven schoolbeleid. Het bevoegd gezag van een school heeft de bevoegdheid leerlingen toe te laten, te schorsen en te verwijderen. Vaak is deze bevoegdheid overgedragen aan de schooldirecteur. Dit schooljaar is de leerplichtambtenaar 11 keer betrokken geweest bij een schorsing.

RMC regio EEM

Onze RMC-regio bestaat uit twee subregio's (Eem en Vallei). De RMC-subregio Eem bestaat uit de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Leusden, Soest, Nijkerk en Woudenberg. Gezamenlijk met de scholen voor praktijkonderwijs, (speciaal) voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs voeren we de regionale aanpak van voortijdig schoolverlaten uit. RMC richt zich daarbij primair op het voorkomen van voortijdig schoolverlaters door de inzet op schoolverzuim, en op jongeren die gedurende het schooljaar uitvallen.

De doelen van RMC zijn:

- een sluitende melding en registratie, doorverwijzing en herplaatsing van voortijdig schoolverlaters
- het bevorderen van een goede samenwerking tussen alle partijen in de regio die te maken hebben met jongeren tot 23 jaar
- het realiseren van een sluitende aanpak met een zo goed mogelijk traject op maat voor de jongere die extra zorg nodig heeft

Wat is RMC?
(Regionale Meld- en
Coördinatiefunctie)

Jongeren die niet meer op school zitten of een opleiding volgen van 18 tot 23 jaar zónder startkwalificatie, zijn voortijdig schoolverlaters. Zij vallen niet meer onder de Leerplichtwet, maar wél onder de RMC- wetgeving. De RMC heeft jongeren zonder startkwalificatie in beeld en activeert hen om weer terug te gaan naar

Aanpak voortijdige schoolverlaten

**Wat is een
vsv'er?**

Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie behaald te hebben. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo- of vwo-niveau of een diploma op mbo-2 niveau of hoger.

In de regio Eemland werken vo, mbo en gemeenten al jaren intensief samen in het voorkomen van schooluitval. Nog te veel jongeren verlaten hun opleiding zonder startkwalificatie; een diploma havo, vwo of mbo op minimaal niveau 2. Deze jongeren hebben hierdoor een zwakke positie op de arbeidsmarkt. Jongeren met een startkwalificatie zijn later minder vaak werkloos en maken minder gebruik van voorzieningen dan jongeren zonder startkwalificatie.

In februari 2016 heeft het Ministerie van OCW bekend gemaakt dat de doelstelling, het landelijk terugdringen van het aan vsv'ers tot maximaal 25.000 vsv'ers, is behaald. De doelstelling voor de nieuwe subsidieperiode is maximaal 20.000 vsv'ers in 2020. Maar ook is de doelgroep uitgebreid. Vanaf 1 oktober 2016 moet ook worden ingezet op de monitoring en ondersteuning van zogenaamde 'jongeren in kwetsbare positie' (jongeren afkomstig uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs). Dat zijn jongeren die waarschijnlijk startkwalificatie kunnen halen, en extra ondersteuning nodig hebben om een plek op de arbeidsmarkt te vinden en te houden. Naast deze groep kwetsbare jongeren vraagt het ministerie van OCW aan de regio's om zich meer in te zetten op het terugleiden van voortijdig schoolverlaters naar school of werk.

Voor de periode 2017-2020 hebben de partners gezamenlijk een regionaal VSV programma opgesteld.

Speerpunten & nieuwe ontwikkelingen in 2017-2018

Speerpunten

1. Intensief inzetten op voorkomen en aanpakken van thuiszitters.
2. Verbinding leerplicht, RMC en sociaal team in het kader van zorg.
3. Meer inzetten op vroeg-signalering.
4. Het verzuimprotocol onder de aandacht van scholen houden; extra aandacht voor het verzuimprotocol binnen het primair onderwijs.
5. Verbinding tussen leerplicht en het basisonderwijs versterken, om vroegtijdig zorg en verzuim te kunnen signaleren.

Ontwikkeling: Coöperatie De Kleine Schans

Gemeente Woudenberg, Youké en Mee zijn samen betrokken bij de oprichting van de Coöperatie De Kleine Schans. Binnen deze coöperatie wordt een samenwerking aangegaan op het sociaal domein waarbij uitvoer wordt gegeven aan de Participatiewet, de Leerplichtwet, de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze samenwerking is uniek in Nederland. Het aangaan van een coöperatie zorgt voor verbinding, eigen verantwoordelijkheid en interactie.

Vragen of meer weten?

Een aantal voorbeelden waarbij leerplicht of RMC misschien iets voor u kunnen betekenen:

- Mijn kind loopt vast op school, heeft het niet naar zijn zin of wordt gepest
- We hebben een leerling in de klas die niet luistert, maar ouders willen niet met onze school in gesprek
- Ik weet niet welke opleiding ik moet kiezen
- Ik maak me zorgen over het gedrag van mijn kind
- Hoe kan ik zorgen dat mijn kind de juiste opleiding kiest?
- Ik heb het idee dat mijn kind niet op de juiste school zit.
- Ik heb een leerling die maar steeds te laat in de les komt.
- Ik wil wat eerder op vakantie, mag dat?

En voor tal van andere zaken op het gebied van onderwijs, opleidingskeuze, verzuim of conflictsituaties, kan leerplicht misschien iets voor u betekenen of u in de juiste richting wijzen. Neem gerust contact met ons op via de website van de Coöperatie De kleine Schans.

